

GOBIERNO DE
MÉXICO

EDUCACIÓN
SECRETARÍA DE EDUCACIÓN PÚBLICA

Dirección Académica

Wa xk'e jtul sk'umajel sok sts'ijb'ajel ja jk'umal. Tojol-ab'al

Empiezo a leer y escribir
en mi lengua. Tojolabal

Sjulb'esjel ja ma' oj sk'el ja a'teli

Instructivo del aplicador

Sk'eljel janek' neb'xel 1

Formativa 1

MEVyT IB BE1F1.19.1

Sjulb'esjel ja ma' oj sk'el ja a'teli

Ja julb'esnel iti' we'n ab'aj, yuj awe'n oj ak'el ja sb'ajtanil sk'eljel snob'jel janek' snob'uneje ja niwak jmojtiki sok ja tsome ju'un *Wa xk'e jtul sk'umajel sok sts'ijb'ajel ja jk'umal Tojol-ab'al*. MIBES 1, b'a MEVyT *Indígena Bilingüe*. Ja iti' wa x-a'teltyaxi ja yajni ch'akta k'u'laxuk ja snob'jel 3 ja b'a tsome 1 ja b'a sju'un ja jiwana neb'mani. Mok ch'ayuk ak'ujol ke **stuch'il oj sk'u'luke**.

Jel t'ilan oj ak'umuk lek ja julb'esnel iti' b'a oj achol yab'ye sb'ejlal ja jmojtiki jastal oj k'umaxuk sok oj ts'ijb'axuk ja sjak'jeli.

K'u'lan ja iti':

a) Yajni mito x-och a'teltaxuk ja sje'jel janek' neb'xeli.

- K'ana ja yoxil tsome ju'un sb'a sje'ejel janek' neb'xeli, ja'tik ja iti': Sjulb'esjel ja ma' oj sk'el ja a'teli, Sju'unil b'a oj k'elxuk janek' neb'xel sok ja sje'jeli.
- Ja ju'un iti' ja' oj ak'an yin, ja ma' wa spila ja sju'unil sk'eljel janek' neb'xel te'y b'a Kordinasyon b'a sona.
- K'ela ke ja yoxil ju'uni oj slaj sb'aj soj ja jastal iti': ja sb'i'l ja tsome ju'un b'a snob'jeli, ja sb'i'il ja jk'umaltiki sok ja ajtab'i. Yujk'a mi slaja sb'aj ja tsa'ani yuj pilan ju'unil sb'aj, ja' yuj mi oj makunuk ja b'a ya'teltajel iti'.
- K'ela ja sje'jel snob'jel oj awa'teltani, jak'a sok k'ela ja jastik ajak'a sok ja Sju'unil b'a oj k'elxuk janek' neb'xel b'a oj awil jastik swokolil ja b'a ya'teltajeli sok jasunuk ja wa xk'anxi oj k'elxuk ja b'a jujuntik sjob'jeli.

- K'ela ja b'a sje'jel janek' neb'xeli ta stojol ay ja jastal wa x-alxi sok ja jas oj makunuki. Yujk'a tuk ja jas wa x-alxi sok ja jastal wa la k'umaniyex ja b'a kulana ma yuj mi' el lek ja jas oj makunuki k'ana oj skoltaya ja ma' wa spila ja sk'eljel iti te'y b'a Kordinasyon b'a sona b'a oj yal awab' sb'ej ja sat k'umali ma jas wa xk'anxi ja b'a letawa.

b) Ja yajni wa'naxa sk'eljel ja ya'teltajeli.

- TS'iktes b'a ju'un ja ja jas wa xk'anxi b'a oj awal ma'tik junuke ja jmojtiki.
- Alyab' ja niwan neb'uman ker ja a'tel iti' wa xk'u'laxi b'a oj k'elxuk janek' sneb'unej sok ja tsome ju'un wa'n sk'eljeli, ja'chni b'a oj ilxuk jastik oj k'elxuk pilan ek'ele' b'a oj neb'xuk ja jas wa xka'nxi'i.
- Alyab' ke ja a'teli ts'ijb'unub'al b'a jk'umaltik sok ja sjob'ejeli oj jak'xuk b'a jk'umaltik.
- Je'a yi'le ja sju'unil a'tel ja jmojtiki sok alyab'ye ke oj b'ob' sjob'-e awi j ata yujk'a mi xyab'ye sb'ejlal jun sjob'ejeli.
- K'uman ja julb'esnel sok ja jmojtiki sok k'ela ta wa xyab'ye sb'ejlal jastal oj sk'u'luke ja a'teli jastal: ya'jel sta' sb'aj, sts'ijb'ajel, sjisjel b'a yib'el ma tuk cho yuk'a mi' ja'chukuk cholo yab'ye sb'ejlal pe mok awa'yile ja stojolil jsjakjeli.
- A'yi'le ja sju'unil ja ya'tetajel ja jujuntik jmojtiki b'a ja'chuk kechan ye'n oj b'ob' sjak' ja tuktukil sjob'jeli.
- Alyab' ke ask'umuk lek ja jastik wa xjob'xi, a sts'ijb'an tsamal ja sjak'jeli cho ak'u'l sok te' ts'ijb'unub' b'a ojto b'ob' sjom ja ta ay b'a ch'ayi.

- Yujk'a ay jmojtik mi xyila sb'ejlal jastal oj sjak' ja sjob'jel ja b'a a'teli, cholo yab' sb'ejlal ja jastal wa xk'anxi.

b') Yajni ek'ta sk'eljel ja a'teli.

- Yajni ch'ata ja a'teli, k'ana yi'le ts'akatal ja jmojtik yuj ja wa sje'awe janek' snob'uneje'i.
- K'ela jastal stojol yi'aj ja a'teli sok ja Sju'unil b'a oj k'elxuk janek' neb'xel.

Ja sk'umajel sok yab'jel sb'ejlal ja julb'esnel iti', oj skoltaya b'a oj b'ob' achol sb'ejlal tsamal sok ja'chuk ja jmojtiki mi' jel wokol oj yab'ye ja stojb'esjel ja a'teli.

**Sch'akulab'il ja julb'esnel sb'a ma' oj sk'el ja
sje'jel janek' neb'xeli**

Fin del instructivo del aplicador para la evaluación formativa